

Finestres de veritats

GEMMA CALVET | Actualitzada el 07/12/2010 04:00

GEMMA CALVET

Hillary Clinton ha acusat Julien Assange de posar en risc l'ordre mundial i donar ales al terrorisme. Aquesta acusació, però, no pot dirigir-se de manera unilateral al responsable d'haver estructurat aquesta operació de transparència global. A partir del moment en què el periodisme occidental utilitza Wikileaks com a font d'informació, es converteix en el seu cooperador necessari. La difusió periodística li atorga credibilitat, funcionalitat global i el que és més important, legitimitat social. L'acord

d'Assange amb cinc grans mitjans, quatre d'Europeus, *Der Spiegel*, *Le Monde*, *El País*, *The Guardian* i un americà, *The New York Times*, ha dimensionat l'operació de filtració en una unió de forces global des de la sobirania de la llibertat de premsa. I és indubtable que aquesta operació concertada durant mesos no ha estat una sorpresa per al departament d'Estat nord-americà. En canvi, sí que sorprèn que la bateria de censures i persecució que s'ha posat en marxa a partir de la filtració no aturés el fenomen. Els interrogants sobre la funcionalitat i interessos ocults d'aquesta operació estan servits.

El descrèdit de la política exterior nord-americana ha pujat un graó més, però pràcticament no se n'ha ressentit. Les mentides de la guerra de l'Iraq, la legitimació legal de la tortura o l'escàndol de Guantánamo ja formaven part de la percepció pública mundial. L'autèntic efecte d'aquestes revelacions ha esquitxat més política europea. Però tampoc és nou: l'informe de D. Martin al Consell d'Europa sobre les presons i els vols secrets de la CIA a Europa ja va aportar molta veritat. Sigui com sigui, el desplegament informatiu massiu a partir del contingut dels més de 250.000 documents i cables diplomàtics ha fet que el tsunami de difusió sigui impecable.

Diu Assange que aquesta tasca serveix per preservar la història i que la geopolítica tindrà un abans i un després del Cablegate. És evident que el contingut de la informació filtrada té diversos nivells de transcendència legal. Hi ha un nivell irrellevant, d'indiscrecions que incomoden, que tradueixen preocupacions de context i sinergies estratègiques. Aquest nivell respon a la geometria variable de combinar interessos econòmics i política i ha fet de la diplomàcia el terreny de joc més rendible. Una expressió clara d'aquesta interacció l'ha protagonitzat Espanya amb la vergonyosa prudència a l'hora de reaccionar davant el govern del Marroc pels atacs recents al poble saharauí.

Ara bé, les primeres onades de filtracions del mes de juliol i d'octubre -referents als 20.000 morts afganesos o a la tortura i els assassinats impunes de 15.000 civils a l'Iraq que destapen més episodis de la guerra bruta- tenen una altra dimensió. En totes les legislacions europees i americanes existeix l'obligació legal de tot ciutadà de denunciar un delictes públic si en té coneixement. Els més greus, com la tortura o el genocidi, tenen caràcter de justícia universal. La pretesa exigència d'evitar la revelació de secrets no pot emparar mai, ni per policies, ni per militars, ni per al funcionari públic, la connivència amb activitats delictives. L'obstrucció de la justícia o de l'activitat dels tribunals també és delictes. Per tant, aquí no es tracta de discernir què és diplomàcia o espionatge. L'autèntic repte és establir la línia de la legalitat. Les filtracions només són la punta de l'iceberg.

Els juristes que hem trepitjat l'Audiència Nacional coneixem bé la interacció constant entre política i justícia, oportunisme o jocs d'interessos, dels quals malauradament no s'escapen alguns eminents magistrats, o alguna ONG. La virtut aristotèlica de la prudència, ara tan evocada pels defensors de la protecció dels secrets d'estat, anava de la mà de la reivindicació de la justícia i la veritat com a valors de la política. És el dilema de Max Weber entre l'ètica de la responsabilitat i l'ètica de la convicció per resoldre la tensió entre fins i mitjans. Sortosament, la llibertat de premsa, emparada per la societat global, està contribuint a dotar d'informació la ciutadania. No és el mateix un secret diplomàtic que la revelació de fets delictius. Cal reivindicar veritats en les democràcies.

Thomas Mann ja ho advertia en un discurs sobre el valor de la veritat en la política als EUA el 1950: parlava de la decadència de les democràcies occidentals a causa de l'ús indiscriminat de la mentida i la brutícia legal per sostenir-se. És

Tots els articles de:
Gemma Calvet

Follow @gcalvetbarot

L'humanisme aplicat a la política. Els estats moderns potser han perdut l'oportunitat d'incorporar-lo. Ara bé, l'era global hi pot contribuir des de l'avidesa de veritat com a eina per transformar la societat. Una societat que, com deia Lluís Llach en presentar la cançó *Tendresa* en el seu darrer concert, sigui capaç de generar infants que en mirar-se al mirall per preguntar-se què volen ser de grans responguin: "Una bona persona". I una societat que, com el filòsof Antonio Marina reclama en el seu darrer llibre, aposti definitivament per la conquesta de la intel·ligència social. Dues maneres de reclamar veritat.

MÉS CONTINGUTS OPINIÓ**Les profecies de Rajoy****Mireia Manzano: "Em fa por l'engany. Que juguin amb els nostres sentiments i ens manipulin"****Calldetenes, manifestos i samaritans**